

SYÖ HYVÄÄ

Suomalaiset ravitsemussuositukset

- *Jokaiselle löytyy tapa syödä hyvin*

KULUTTAJALIITTO
KONSUMENTFÖRBUNDET

SYÖ HYVÄÄ

Esityksen sisältö

- **Ravitsemussuositusten tausta ja tavoitteet**
- **Suomalaiset ravitsemussuositukset 2014**
  - Terveyttä ruuasta
  - Liikunta
  - Kestävät ruokavalinnat
- **Viestintämateriaali**
  - Ruokakolmio
  - Lautasmalli

Lue lisää: www.syohyvaa.fi

SYÖ HYVÄÄ

Ravitsemussuosittelusten tausta ja tavoitteet

- Julkaistu tammikuussa 2014
- Pohjautuvat pohjoismaisiin suosituksiin
- Aiemmat suositukset vuosilta 1987, 1998 ja 2005
- Tavoite on parantaa väestön terveyttä ravitsemuksen avulla.
→ Tästä nimi ”*Terveyttä ruoasta!*”
- Väestötason suositukset terveille, kohtalaisesti liikkuville, myös painonhallintaan laihdutuksen jälkeen
- Voidaan hyödyntää ravitsemusopetukseen ja –kasvatukseen, ravitsemustutkimukseen, elintarvikkeiden kehitystyöhön

Lue lisää: www.syohyvaa.fi

SYÖ HYVÄÄ

Miten ruualla voi lisätä terveyttä?

- Vähennetään ruoan energiatiheyttä, lisätään ravintoainetiheyttä ja parannetaan hiilihydraattien laatua.
- Syödään enemmän kasviksia, hedelmiä ja marjoja.
- Parannetaan ruoan rasvan laatua lisäämällä tyydyttymättömän rasvan ja vähentämällä tyydyttyneen rasvan saantia.
- Vähennetään lihavalmisteiden ja punaisen lihan käyttöä.
- Vähennetään suolan käyttöä elintarvikkeissa ja ruoan valmistuksessa.

Lue lisää: www.syohyvaa.fi

SYÖ HYVÄÄ

> 500g eli 6 kourallista kasviksia, hedelmiä ja marjoja!

- Eri värisinä, raakana, kypsänä, sesongin mukaan
- Terveysvaikutukset:
  - Runsaasti ravintoaineita
  - Runsaasti kuituja
  - Vähän energiaa
  - Suuri apu painonhallinnassa

Miten käytät
kasviksia
ruuanlaitossa?

Vähintään kuusi kourallista päivässä

- Aamupala: mustikoita jogurtin kanssa ja lasi tuoremehua → 1+2
- Lounas: kasviksia kastikkeessa + salaattia → 3
- Välipala: omena → 4
- Päivällinen: kasviksia keitossa → 5
- Iltapala: leivällä tomaattia ja kurkkua → 6

HUOM! Vain yhden lasillisen
tuoremehua voi laskea
mukaan suositukseen.

Lue lisää: www.syohyvaa.fi

SYÖ HYVÄÄ

Lisää täysjyväviljaa, vähemmän valkoista viljaa

- Täysjyväviljatuotteet pitävät nälän loitolla, verensokerin tasaisena → ei sokerihimoa
- Runsaasti vitamiineja ja kivennäisaineita
  - B-vitamiineja, kuten foolihappoa
- Syö vähintään puolet täysjyväisinä!
  - valkoisissa, puhdistetuissa viljatuotteissa on vain vähän ravintoaineita

Leipomalla itse saat
aina täysjyväistä!

Lue lisää: www.syohyvaa.fi

SYÖ HYVÄÄ

Muista tärkeä kuitu!

- Päivässä tulisi saada 25-35 g kuitua
- Terveysvaikutukset:
  - Kuitu hellii suolistoa
  - Verensokeri pysyy tasaisena
  - Kolesterolipysyy kurissa
- Viljavalmisteet ovat tärkein kuidun lähde

Kuvio 3. Kuidun keskimääräinen saanti ruokaryhmistä Finravinto 2012 -tutkimuksen työikäisillä ja ikääntyvillä.

Lue lisää: www.syohyvaa.fi

SYÖ HYVÄÄ

Muista kuitu!

- **Esimerkki kuidun saannista:**

- 1/3 päivän kuidun tarpeesta **6:sta kourallisesta kasviksia, hedelmiä ja marjoja.**
- 1/3 päivän kuidun tarpeesta **4:stä siivusta kuitupitoista täysjyväleipää.**
- 1/3 päivän kuidun tarpeesta **annoksesta lesepuurosta, johon on ripoteltu pähkinöitä ja siemeniä.**

Lue lisää: www.syohyvaa.fi

KULUTTAJALIITTO
KONSUMENTFÖRBUNDET

SYÖ HYVÄÄ

Kuinka paljon sokeria syödä?

- Uudet ravitsemussuositukset → **korkeintaan 10 E% lisättyä sokeria**
  - jos kulutat 2000 kcal/pv (aikuisen) = 50g eli 20 sokeripalaa
  - isommalle vähän enemmän, pienemmälle vähän vähemmän
  - lapselle (10-12v) noin 15 palaa

<http://syohyvaa.fi/sokeripommit-video/>

- Sokerirajoitus koskee VAIN lisättyä sokeria
- Kasvisten, hedelmien ja marjojen, maitotuotteiden luontainen sokeri on ok!

Lue lisää: www.syohyvaa.fi

SYÖ HYVÄÄ

Mutta hedelmät, marjat ja maito sisältävät myös sokeria!

- Nämä eivät ole ongelma, koska
  - hedelmistä ja marjoista saadaan kuitua, vitamiineja, kivennäisaineita ja antioksidantteja
  - maidosta kalsiumia, proteiinia ja D-vitamiinia
  - lisätyn sokerin (sakkaroosin) lähteet eivät juurikaan sisällä muita ravintoaineita kuin sokeria

Lue lisää: www.syohyvaa.fi

SYÖ HYVÄÄ

Miten hillitä sokerinsaantiaan ja parantaa ruokavalion laatua?

- Sokeri on turha ravintoaine, mutta ei myrkky!
- Hyvä ja terveyttä tukeva ruokavalio on kokonaisuus
→ siihen mahtuu vähän sokeriakin
- Sokeria syödään liikaa, koska sokeria on paljon monessa peruselintarvikkeessa
- Ruokavalion laatua parannetaan sekä karsimalla lisättyä sokeria, että lisäämällä ruokavalioon hyviä tekijöitä
- <http://syohyvaa.fi/kokkaa-hyvaa-vahalla-sokerilla/>

Lue lisää: www.syohyvaa.fi

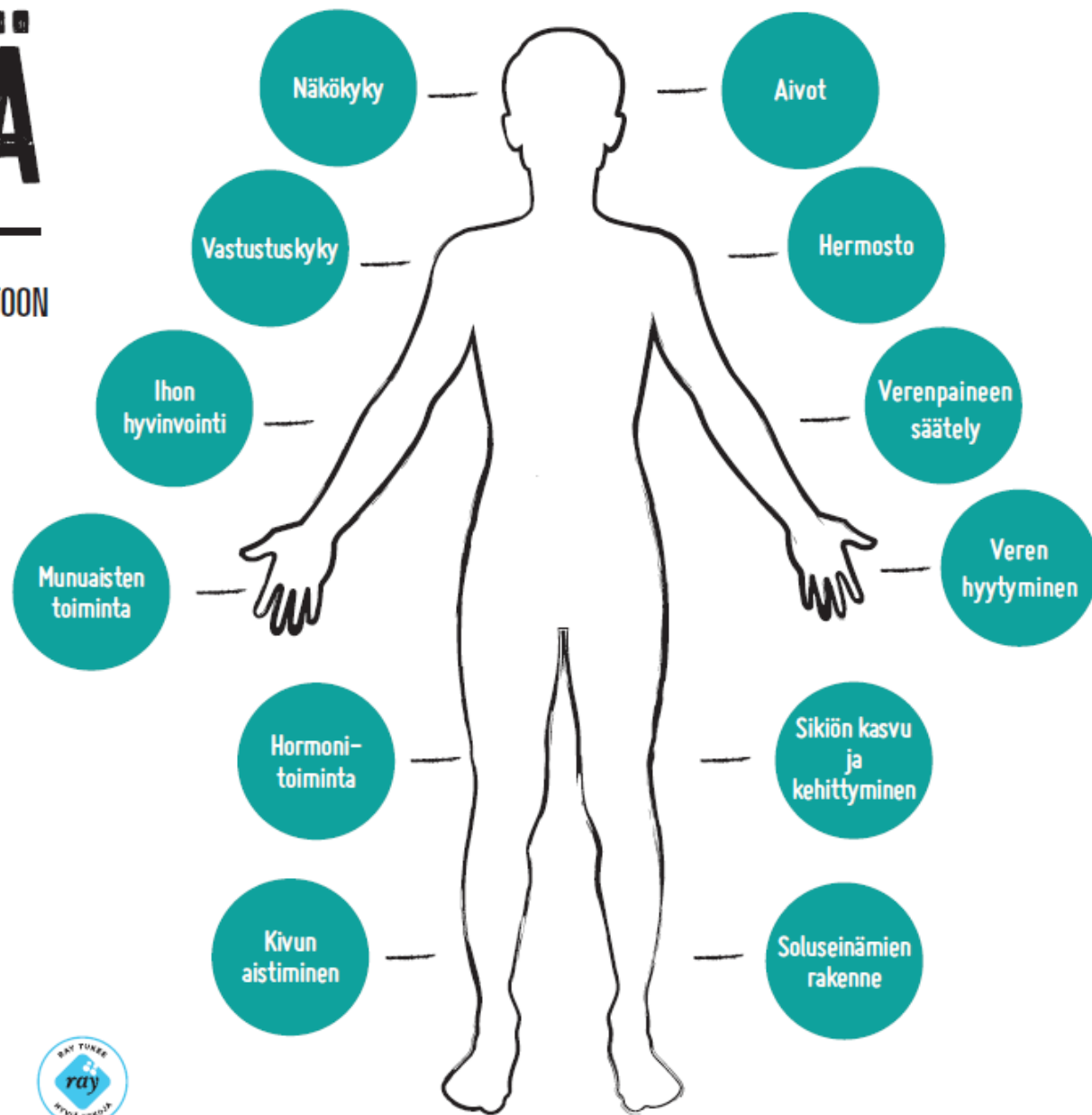

SYÖ HYVÄÄ

ELIMISTÖ TARVITSEE RASVAA MONEEN TOIMINTOON

MUISTA RUOKAVALION RASVAN LAATU!

Sydänten, verisuonten ja aivojen terveyden takia on hyvä, jos suurin osa ruokavalion rasvasta on kasvi- ja kalaperäistä. Suuria määriä eläinperäisiä rasvoja ja kovetettuja kasvirasvoja kannattaa välttää.

Lue lisää: www.syohyvaa.fi

KULUTTAJALIITTO
KONSUMENTFÖRBUNDET

SYÖ HYVÄÄ

Rasvojen terveystvaikutukset

- **Hyödylliset:**

- Rasvoista saadaan välttämättömiä rasvahappoja, joita tarvitaan elimistössä, mm. hormonien tuotantoon, solujen osana ja hermoston toimintaan.
- A-, D-, E- ja K-vitamiinien lähde

- **Haitalliset:**

- Sisältää paljon energiaa → jos sitä ei kuluteta, se varastoidaan rasvaksi elimistöön
- Liiallinen rasva kerääntyy verisuoniin ja voi johtaa verisuonten ahtaumaan.

Lue lisää: www.syohyvaa.fi

SYÖ HYVÄÄ

Suosi hyvän rasvan lähteitä

Pähkinät, siemenet
salaatteihin,
naposteluun, jogurttiin,
puuroon, smoothie-
juomiin...

Kalat
lajeja vaihdellen,
aterioilla, voileivissä,
salaateissa...

Kasviöljyt
paistamiseen,
leivontaan, salaatin
päälle, kastikkeisiin,
marinadeihin...

Levitteet
Vähintään 60 %
rasvaa sisältäviä
kasviöljypohjaisia
levitteitä leivän päälle
ja leivontaan.

Avokado:
leivän päälle,
tahnoihin,
salaatteihin,
smoothie-juomiin...

Lue lisää: www.syohyvaa.fi

KULUTTAJALIITTO
KONSUMENTFÖRBUNDET

SYÖ HYVÄÄ

Huomaa kovan rasvan lähteet

Keksit ja leivonnaiset, juustot, rasvaiset lihat ja makkarat, suklaat, voi, voi-kasviöljylevitteet ja kookosöljy

Lue lisää: www.syohyvaa.fi

SYÖ HYVÄÄ

RUOKA-ANNOSTEN PROTEIINIPITOISUUKSIA

Valitse päivän mittaan riittävästi erilaisia proteiinin lähteitä aterioillesi.

AIKUISTEIN PÄIVITTÄINEN

PROTEIINIIN TARVE

(1,1 - 1,3 g/painokilo)

50 kg	55 - 65 g
60 kg	66 - 78 g
70 kg	77 - 91 g
80 kg	88 - 104 g
90 kg	99 - 117 g

IKÄÄNTYNEIDEN PÄIVITTÄINEN

PROTEIINIIN TARVE

(1,2 - 1,4 g/painokilo)

50 kg	60 - 70 g
60 kg	72 - 84 g
70 kg	84 - 98 g
80 kg	96 - 112 g
90 kg	108 - 126 g

Lue lisää: www.syohyvaa.fi

KULUTTAJALIITTO
KONSUMENTFÖRBUNDET

SYÖ HYVÄÄ

RUOKA-ANNOSTEN PROTEIINIPITOISUUKSIA

Valitse päivän mittaan riittävästi erilaisia proteiinin lähteitä aterioillesi.

AIKUISTEN PÄIVITTÄINEN

PROTEIINIIN TARVE

(1,1 - 1,3 g/painokilo)

50 kg	55 - 65 g
60 kg	66 - 78 g
70 kg	77 - 91 g
80 kg	88 - 104 g
90 kg	99 - 117 g

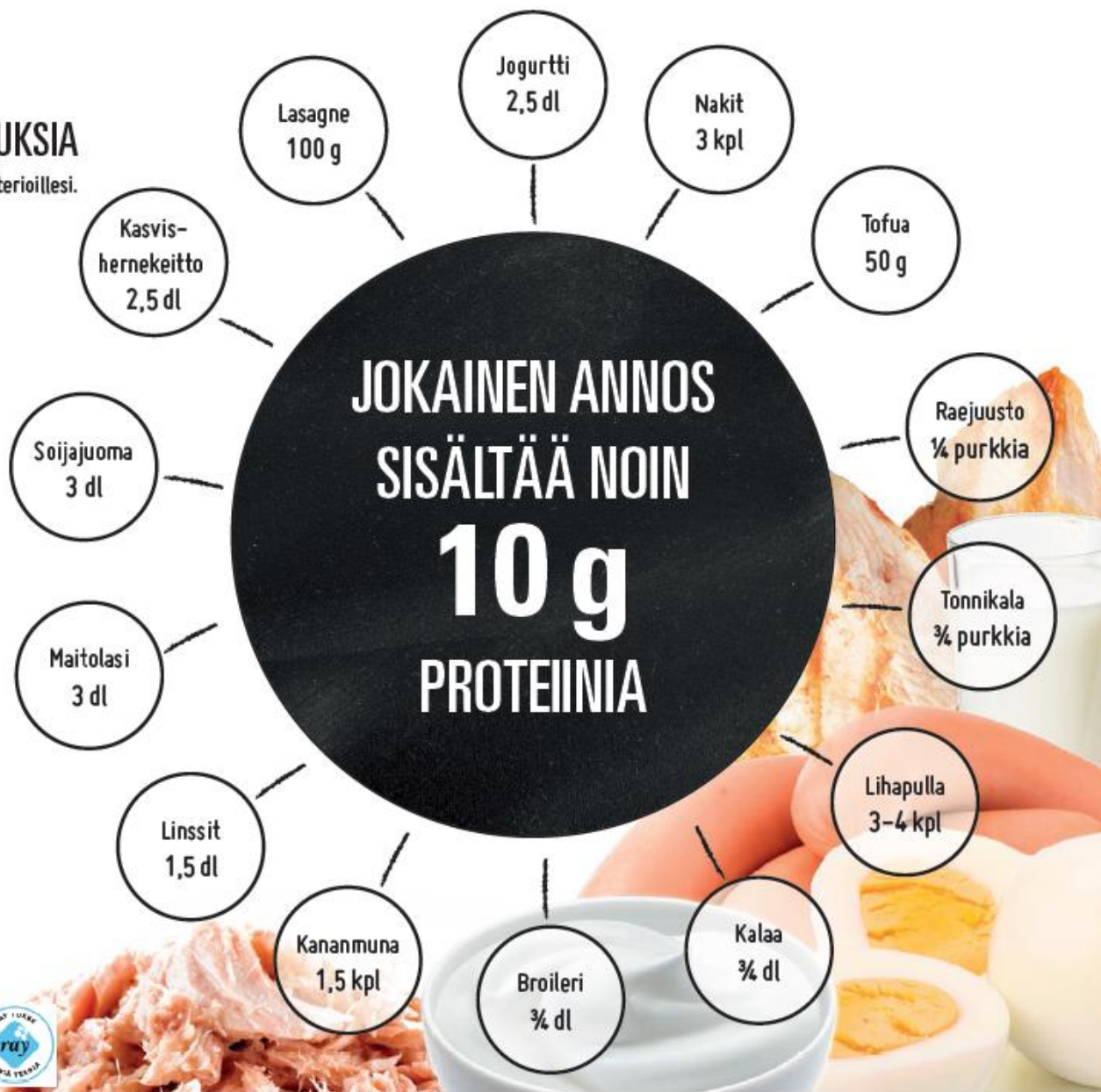
IKÄÄNTYNEIDEN PÄIVITTÄINEN

PROTEIINIIN TARVE

(1,2 - 1,4 g/painokilo)

50 kg	60 - 70 g
60 kg	72 - 84 g
70 kg	84 - 98 g
80 kg	96 - 112 g
90 kg	108 - 126 g

Lue lisää: www.syohyvaa.fi

SYÖ HYVÄÄ

Punaista lihaa ja prosessoituja lihatuotteita korkeintaan 500 g viikossa (kypsänä)

- **Terveysvaikutukset:**
  - Liha on hyvä proteiinin, raudan ja B-vitamiinien lähde.
  - Lihan rauta imeytyy hyvin.
- **Mutta:**
  - Suuret määrät lisäävät riskiä sairastua syöpään ja tyyppin 2 diabetekseen.

Punainen liha = naudan, sian ja lampaan liha
Lihavalmiste = makkarat, nakit ja leikkeleet

Lue lisää: www.syohyvaa.fi

SYÖ HYVÄÄ

Punaista lihaa ja prosessoitua lihatuotteita korkeintaan 500 g viikossa (kypsänä)

Liha-annos	annoskoko
5 kpl lihapullia	150 g
Kämmenen kokoinen pihvi	125 g
Annos lihasuikaleita	125 g
7 siivua lihaleikkelettä	100 g
Yhteensä	500 g

Lue lisää: www.syohyvaa.fi

SYÖ HYVÄÄ

Liharuoille vaihtoehtoja ja reseptien tuunausta

- **Esimerkiksi:**
  - Yksi kasvisruokapäivä viikossa.
  - Viikolla kasvisruokaa, viikonloppuna liharuokia.
- **Makkaraa vain harvoin.**
  - Lisää rohkeasti miedon makuisia papuja ja linssejä liharuokiin. Ruoka kevenee ja ravintoarvot paranevat
  - Pilko kasvikset pieneksi korvaamaan osa lihasta

Lue lisää: www.syohyvaa.fi

SYÖ HYVÄÄ

Kokeile erilaisia vaihtoehtoja lihalle ja lihatuotteille

- Korvaa kastikkeissa osa lihasta pieneksi pilkotuilla kasviksilla
- Palkokasvit, eli erilaiset linssit, pavut ja herneet ovat täyttä ravintoa.
- Lisää miedon makuisia papuja ja linssejä liharuokiin.
- Kokeile soijapavuista valmistettua tofua ja tempehiä.
- Maista Quorn-sieniproteiinivalmistetta ja käytä sieniä sellaisenaan
- Käytä myös siemeniä ja pähkinöitä

Palkokasvit sisältävät proteiinia, kuitua, kivennäisaineita ja hyvää rasvaa.

Lue lisää: www.syohyvaa.fi

SYÖ HYVÄÄ

Vähemmän suolaa

Lue lisää: www.syohyvaa.fi

SYÖ HYVÄÄ

Vähemmän suolaa

- **Na = natrium + kloridi (Cl) = ruokasuola (NaCl)**
  - natrium nostaa verenpainetta
- **Suolan vähentämisen terveystvaikutukset:**
  - verenpaine laskee → hyväksi sydämelle, aivoille ja luille.
  - mahasyöpäriski pienenee
  - muistisairauksien riski pienenee
  - vähäsuolainen ruokavalio säästää luustoa
→ suolan (NaCl) natrium liuottaa kalsiumia luustosta
- **Natriumin vähentämisen lisäksi on tärkeä saada riittävästi kaliumia**
  - kaliumia kasviksista, hedelmistä ja marjoista

Lue lisää: www.syohyvaa.fi

SYÖ HYVÄÄ

Suolaa korkeintaan
5 g päivässä

Huomaa piilosuola

Tarkista suolapitoisuudet erityisesti

- leivästä
- leikkeleistä
- juustoista
- maustekastikkeista
- valmisruuista

Vähäsuolaiseen ruokaan tottuu
muutamassa viikossa.

→ Mineraalisuola on hyvä valinta.

- osa haitallisesta natriumista on korvattu
kaliumilla ja magnesiumilla.

Piilosuolan lähde	Piilosuolan määrä
2 siivua jälkiuunileipä	1 g
2 siivua näkkileipää	0,7 g
3 siivua edam-juustoa	0,3 g
Maitopohjainen kinkkukastike	1,5 g
Ketsuppi, 1rkl	0,5 g
Soijakastike, 2 tl	1,5 g
Yhteensä	5,5 g

Lue lisää: www.syohyvaa.fi

SYÖ HYVÄÄ

Varmista riittävä jodin saanti

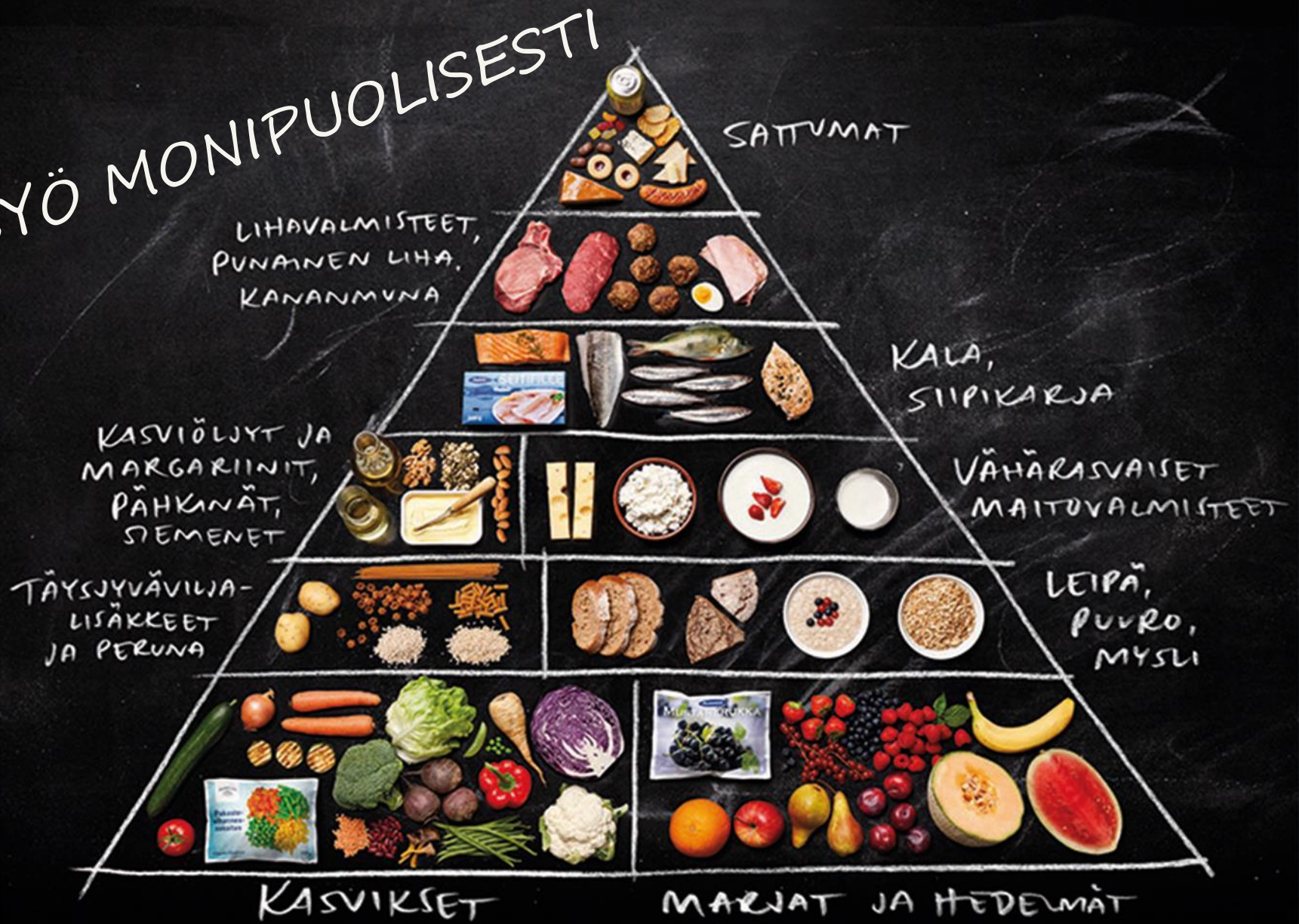
- Jodi on välttämätön kilpirauhasen toiminnalle
→ kilpirauhanen säätelee kilpirauhashormonien avulla monia elimistön toimintoja.
- Väestössä on lievä jodin puutos (Finriski 2012)
- Käytä vain vähän suolaa, mutta valitse jodioitu versio.
  - Erityissuolat, kuten sormi- ja ruususuolat, eivät ole jodioituja.
  - Teollisuus ei toistaiseksi juurikaan käytä jodioitua suolaa.
  - Jodia saadaan myös maitotuotteista (rehun jodioinnin kautta), kalasta ja muista merenelävistä.

Lue lisää: www.syohyvaa.fi

SYÖ MONIPUOLISESTI

LAUTASMALLI

- Lisää kasvisten käyttöä
- Hillitsee annoskokoa
- Monipuolistaa ateriala

Ruokavaliota kannattaa
parantaa pienin muutoksin

SYÖ HYVÄÄ

JOKAISELLE LÖYTYY TAPA SYÖDÄ HYVIN

LISÄÄ

VAIHDA

VÄHENNÄ

Juureksia &
vihanneksia
eri värisinä

Valkoinen leipä,
riisi & pasta
täysjyväisiin tuotteisiin

Suolan lisäämistä ruokaan,
suolaisia leipiä, leikkeleitä
ja juustoa

Herneitä, papuja
ja linssejä

Voi ja voita sisältävät
levitteet margariineihin
ja kasviöljyihin

Limuja, energiajuomia, mehuja
Makeisia, makeita leivonnaisia
Sokerisia jogurtteja ja viilejä

Marjoja ja hedelmiä
eri värisinä

Rasvainen maito, piimä,
jogurtti ja juustot
vähärasvaisempiin

Makkaroita ja leikkeleitä
Naudan-, sian- ja
lampaan lihaa

Kalaa ja muita
mereneläviä

Ruuan paistaminen
uunissa hauduttamiseen
ja keittämiseen

Napostelua
aterioiden välillä

Pähkinöitä
ja siemeniä

Pikaruoka kotiruokaan

Alkoholia sisältäviä juomia

Katso lisätietoja: www.syohyvaa.fi

KOLLEKTIVA
LIITTO

SÄÄNNÖLLINEN ATERIARYTMI

- 3 ateriaa ja tarvittaessa 1-2 välipalaa
- pitää verensokerin tasaisena
- hillitsee napostelua
- on hyväksi hampaille

SYÖ HYVÄÄ

ATERIARYTMIMALLI PÄIVÄTYÖ

KLO 11-12
LOUNAS

KLO 14-15
VÄLIPALA

KLO 17-18
PÄIVÄLLINEN

KLO 07-08
AAMUPALA

KLO 20-21
ILTAPALA

USEIMMILLE SOPII 3-5 TUNNIN ATERIAVÄLI.

Lue lisää:
www.syohyvaa.fi

SYÖ HYVÄÄ

ATERIARYTMIMALLI YÖTYÖ

KLO 15
KEVYT "AAMUPALA" HERÄTTYÄ

KLO 6.30
KEVYT "ILTAPALA" ENNEN
NUKKUMAAN MENOA

KLO 17-18
PÄIVÄLLINEN
PERHEEN KANSSA

KLO 21
ILTAPALA

KLO 01
EVÄÄT/LÄMMIN
ATERIA TÖISSÄ

KLO 03-04
KEVYT VÄLIPALA
TARVITTAESSA

TYÖT LOPPUVAT KLO 6

TYÖT ALKAVAT KLO 22

Lue lisää:
www.syohyvaa.fi

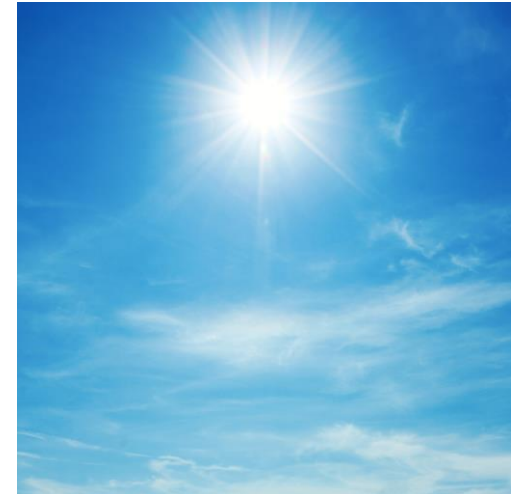

SYÖ HYVÄÄ

D-vitamiini

- Riittävä saanti suojaa luustoa ja ehkäisee luunmurtumia
- D-vitamiinia voi saada riittävästi ruokavaliosta
- Mutta:
  - Iän myötä ihon kyky muodostaa D-vitamiinia ja elimistön kyky hyödyntää D-vitamiinia tehokkaasti ruoasta
    - Suositus on tämän takia eri ikääntyville kuin aikuisille

Lue lisää: www.syohyvaa.fi

SYÖ HYVÄÄ

Ruokien D-vitamiinipitoisuuksia

- Annos paistettua lohifileetä: 10-15 µg
- Annos muikkuja: 20 µg
- Annos siikaa: 30 µg
- Suositellut 5 dl nestemäisiä maitotuotteita: 5-10 µg
  - Sisältävät 1-2 µg/100 g
- Suositellut 5 dl kaura-, riisi- ja soijajuomia tai -jogurtteja: 0-3,75 µg
  - Sisältävät 0-0,75 µg/100 g
- 6 tl (30 g) margariinia: 3-6 µg
  - Sisältävät 10-20 µg /100 g

→ Monipuolisesta ruokavaliosta voi saada riittävästi D-vitamiinia.

Lähde: Fineli, valmistajien kotisivut (09/2014)

Lue lisää: www.syohyvaa.fi

KULUTTAJALIITTO
KONSUMENTFÖRBUNDET

D-vitamiinin saantisuositukset eri ikäryhmille

Ikäryhmä	Suosittelava kokonaissaanti päivässä	D-vitamiinilisä päivässä
2 vk - 2 v	10 µg	➤ 10 µg lisä ympäri vuoden
2 - 17 v	10 µg	➤ 7,5 µg lisä ympäri vuoden
18 - 74 v	10 µg	➤ Ei lisää, jos saanti ruoasta riittävää ➤ 10 µg lisä lokakuusta maaliskuuhun, jos saanti ruoasta riittämätöntä
≥ 75-v	20 µg	➤ 20 µg ympäri vuoden ➤ 10 µg lisä ympäri vuoden, jos saanti ruokavaliosta runsasta
Raskaana olevat ja imettävät naiset	10 µg	➤ 10 µg lisä ympäri vuoden

SYÖ HYVÄÄ

Ota ympäristö huomioon ruokavalinnoissasi

Ruoka aiheuttaa 25-30 % kuluttajan ympäristökuormasta.

→ Asuminen ja liikenne vastaavat loppuista

Ympäristön kannalta ylivoimaisesti paras vaihtoehto on kasvisvoittoinen ruokavalio.

→ Koostamalla aterian lautasmallin mukaan, varmistat, että kasviksia on runsaasti aterialla.

LISÄÄ	VAIHDA	VÄHENNÄ
Kasvikunnan tuotteita	Pullojuomat vesijohtovedeksi	Ruokahävikkiä
Sesonkien hyödyntämistä	Viikoittain yksi liha-ateria kasvisateriaan	Ylensyöntiä
Kaupassa käyntiä lihasvoimin	Höttöruoka ravintorikkaaseen ruokaan	Lihan syöntiä vähitellen

Lue lisää: www.syohyvaa.fi

SYÖ HYVÄÄ

Liiku! Ole aktiivinen!

- **Suositus aikuisille viikon aikana:**

- 2,5 h kohtuullisen rasittavaa liikuntaa (reipasta kävelyä) TAI 1 ¼ h rasittavaa liikuntaa (juoksua).
- Lihaskuntoharjoittelua vähintään 2 kertaa viikossa.
- Liikuntaa useampana päivänä viikossa.
- Passiivista oleskelua, kuten istumista tulisi välttää.

- **Suositus lapsille ja nuorille:**

- Tulisi olla aktiivisia vähintään 1 h/pv.
- Monipuolista ja vaihtelevaa kuormitusta.
- Lihas- ja luustoliikuntaa.
- Passiivista oleskelua, kuten istumista (ja liikaa ruutuaikaa) tulisi välttää.

Lue lisää: www.syohyvaa.fi

SYÖ HYVÄÄ

Yhteenveto

- Enemmän Kasviksia, hedelmiä ja marjoja!
- Ateriarytmi kuntoon
- Täysjyvistä tasaisuutta verensokeriin
- Tunnista piilosokerin lähteet: juomat, jogurtit, leivonnaiset
- Elimistö tarvitsee hyvää rasvaa
- Proteiinia kohtuudella
- Huomioi myös ympäristö
- Liiku aina kun voit

Lue lisää: www.syohyvaa.fi

SYÖ HYVÄÄ

www.syohyvaa.fi -sivut

- Artikkeleita
- Videoita
- Syö hyvää –peli
- Kasvispeli
- Tuotevertailusivusto
- Blogi
- Esitteitä (pdf ja tilausmahdollisuus)
- Muuta materiaalia
- Facebook: www.facebook.com/syohyvaa
- Twitter: @syohyvaa, #syöhyvää

Lue lisää: www.syohyvaa.fi

KIITOS

SYÖ HYVÄÄ

Lue lisää: www.syohyvaa.fi

KULUTTAJALIITTO
KONSUMENTFÖRBUNDET